

FIȘA DISCIPLINEI

Psihologia dezvoltării (Psihologia adolescentului și adultului)

Anul universitar 2024-2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Psihologie
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclu de studii	I
1.6. Programul de studii / Calificarea	Licență
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Psihologia dezvoltării (Psihologia adolescentului și adultului)				Codul disciplinei	PLR1414
2.2. Titularul activităților de curs	Lector dr. Georgiana Susa-Erdogan					
2.3. Titularul activităților de seminar	Asist. Dr. Ionut-Sergiu Mone, drd. Casiana Ekart, drd. Lidia Grigoriu; drd. Mihai Miheș; drd. Cosmina Dumitrașc					
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	Examen final scris, proiect semestrial aplicativ, evaluare continuă.	2.7. Regimul disciplinei Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					3
Alte activități					6
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				94	
3.8. Total ore pe semestru				56	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Înscrierea la acest curs este condiționată de parcurgerea următoarelor discipline: Introducere în Psihologie, Introducere în Neuroștiințe, Psihologie Cognitivă, Psihologie Experimentală, Psihologia Dezvoltării (Psihologia copilului)
4.2. de competențe	- Capacitatea de analiză critică a literaturii de specialitate - Capacitatea de a opera cu conceptele fundamentale ale metodologiei cercetării psihologice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Calculator conectat la Internet și cameră video

	• Imprimantă • Acces la resurse bibliografice (ex. abonament la Biblioteca Centrală "Lucian Blaga") • Acces la echipamente de fotocopiere
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Calculator conectat la Internet (pentru a putea accesa bazele de date și resursele electronice suplimentare) • Imprimantă • Acces la echipamente de fotocopiere

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	1. Cunoaștere și înțelegere ▪ cunoașterea teoriilor principale ale psihologiei dezvoltării și metodelor specifice acestora ▪ cunoașterea principalelor caracteristici de dezvoltare din perioada adolescenței și a vârstei adulte ▪ argumentarea modificărilor ontogenetice care apar în adolescență și la vârsta adultă ▪ diferențierea mecanismelor și factorilor care determină dezvoltarea 2. Explicare și interpretare ▪ interpretarea modificărilor ontogenetice din adolescență și perioada adultă prin prisma mecanismelor și a factorilor care stau la baza acestora ▪ analiza critică a modificărilor pe baza precursorilor din copilăria mică ▪ explicarea diferențelor dintre dezvoltarea normativă, tipică și traseele atipice de dezvoltare 3. Instrumental – aplicative ▪ proiectarea investigației mecanismelor ontogenetice ▪ utilizarea metodelor și design-urilor specifice domeniului (longitudinal și transversal) ▪ realizarea de observații comportamentale la adolescenți și adulți pe baza cunoștințelor dobândite
Competențe transversale	▪ Manifestarea atitudinii pozitive față de orice vârstă ▪ Promovarea valorilor care optimizează dezvoltarea ▪ Valorizarea diferențelor interindividuale ▪ Integrarea multi-dimensională a informațiilor despre funcționarea umană.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Familiarizarea cu principalele caracteristici ale dezvoltării la vârsta adolescenței și la vârsta adultă
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea principalelor abordări teoretice ale psihologiei dezvoltării • Cunoașterea rolului factorilor genetici și de mediu în dezvoltare • Înțelegerea modificărilor ontogenetice din timpul adolescenței și a perioadei adulte • Realizarea de observații ale comportamentului pe parcursul ontogenezei, aplicând cunoștințele învățate

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Trecerea de la vârsta școlară mică la adolescență	Expunerea Exemplul Sinteza cunoștințelor Descoperire dirijată	
Pubertatea - impactul modificărilor biologice asupra dezvoltării cognitive și socio-emoționale	Expunerea Exemplul Sinteza cunoștințelor	
Adolescența - dezvoltare fizică	Expunerea Exemplul Descoperire dirijată	
Adolescența - dezvoltare cognitivă	Expunerea Exemplul Descoperire dirijată	
Adolescența - dezvoltare socio-emoțională	Prelegere interactivă Sinteza cunoștințelor	
Trecerea la vârsta adultă - etapa de adult emergent (emerging adulthood)	Expunerea Dezbateri	
Adultul tânăr - dezvoltare fizică și cognitivă	Expunerea Exemplul Descoperire dirijată	
Adultul tânăr - dezvoltare socio-emoțională	Prelegere interactivă Sinteza cunoștințelor Descoperire dirijată	
Adultul de mijloc - dezvoltare fizică și cognitivă	Expunerea Descoperire dirijată	
Adultul de mijloc - dezvoltare socio-emoțională	Expunerea Descoperire dirijată	
Vârsta a treia - funcționare fizică și cognitivă	Expunerea Dezbateri	
Vârsta a treia - funcționare socio-emoțională	Expunerea Exemplul	
Analiză integrativă a modificărilor specifice diferitelor vârste: precursori și factori de influență	Dezbateri	
Realizarea de predicții pe parcursul dezvoltării	Prelegere interactivă	
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Influențe culturale asupra dezvoltării cognitive	Clarificare conceptuală Activități de grup	
Rețele relaționale în copilăria de mijloc	Clarificare conceptuală Activități de grup Dezbateri	
Asumarea de riscuri în adolescență	Expunerea Sinteza cunoștințelor	
Autonomia în adolescență	Dezbateri	

	Sinteza cunoștințelor	
Adultul emergent – conceptualizări și diferențe culturale	Dezbateri Clarificare conceptuală Activități de grup	
Adultul tânăr – dezvoltare socială	Expunerea Activități de grup	
Reglarea emoțională la adultul tânăr	Conversația Activități de grup	
Diferențe adolescenți-adulți tineri	Sinteza cunoștințelor	
Adultul de mijloc – pod între generații	Conversația Clarificare conceptuală Activități de grup	
Creștere cognitivă la vârsta adultă de mijloc	Activități de grup Dezbateri	
Adaptarea la vârsta a treia	Conversația Clarificare conceptuală	
Selectivitatea socio-emoțională la vârsta a treia	Activități de grup Dezbateri	
Analiză critică privind cercetarea fundamentală și aplicativă în domeniul psihologiei dezvoltării	Conversația Clarificare conceptuală	
Implicații practice ale cunoștințelor din psihologia dezvoltării	Activități de grup Dezbateri	

Bibliografie obligatorie

Carstensen, L. L. (2021). Socioemotional Selectivity Theory: The Role of Perceived Endings in Human Motivation. *The Gerontologist*, 61(8), 1188-1196.

De Lillo, M., & Ferguson, H. J. (2023). Perspective-taking and social inferences in adolescents, young adults, and older adults. *Journal of Experimental Psychology: General*, 152(5), 1420.

Duarte, A., & Dulas, M. R. (2020). Episodic memory decline in aging.

Infurna, F. J., Gerstorff, D., & Lachman, M. E. (2020). Midlife in the 2020s: Opportunities and challenges. *American Psychologist*, 75(4), 470.

Lightfoot C., Cole M., Col S. R. (2018). The Development of Children (8th edition): cap. **14, 15.**

Meredith, W. J., & Silvers, J. A. (2024). Experience-dependent neurodevelopment of self-regulation in adolescence. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 101356.

Silvers, J. A. (2022). Adolescence as a pivotal period for emotion regulation development. *Current Opinion in Psychology*, 44, 258-263.

Bibliografie facultativă

Apperly, I. A., Warren, F., Andrews, B., Grant, J., & Todd, S. (2011). Developmental Continuity in Theory of Mind: Speed and Accuracy of Belief - Desire Reasoning in Children and Adults. *Child Development*, 82, 1691-1703.

Arnett, J. J., & Mitra, D. (2020). Are the Features of Emerging Adulthood Developmentally Distinctive? A Comparison of Ages 18–60 in the United States. *Emerging Adulthood*, 8, 412-419.

Casey, B. J., Getz, S., & Galvan, A. (2008). The adolescent brain. *Developmental Review*, 28, 62-77.

Cohen, A. O., Breiner, K., Steinberg, L., ..., Casey, B. J. (2016). When Is an Adolescent an Adult? Assessing Cognitive Control in Emotional and Nonemotional Contexts. *Psychological Science*, 27, 549-562.

Glisky, E. L. (2007). Changes in Cognitive Function in Human Aging. In Riddle D. R. (Ed.), *Brain Aging: Models, Methods, and Mechanisms*, Boca Raton (FL), CRC Press.

Logue, S., Chein, J., Gould, T., Holliday, E., & Steinberg, L. (2014). Adolescent mice, unlike adults, consume more alcohol in the presence of peers than alone. *Developmental Science*, 17, 79-85.

Rogoff, B., Correa-Chávez, M., & Silva, K. G. (2011). Cultural variation in children's attention and learning. *Psychology and the real world: Essays illustrating fundamental contributions to society*, 154-163.

Steinberg, L., & Icenogle, G. (2019). Using developmental science to distinguish adolescents and adults under the law. *Annual Review of Developmental Psychology*, 1(1), 21-40.

Wu, S., & Keysar, B. (2007). The Effect of Culture on Perspective Taking. *Psychological Science*, 18, 600-606.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor dobândi atât cunoștințe de ordin teoretic vizând caracteristicile dezvoltării la vârsta adolescenței și la vârsta adultă, cât și abilități practice cum ar fi: abilitatea de a observa și analiza comportamentul uman din perspectiva proceselor de dezvoltare care se derulează pe parcursul adolescenței și a perioadei adulte; abilitatea de a comunica părinților și cadrelor didactice implicate în îngrijirea și educarea adolescenților cunoștințe despre schimbările normative pe parcursul acestei etape de vârstă; abilitatea de a combate argumentat miturile nefundamentate științific cu privire la dezvoltarea adolescenților și a adulților; abilitatea de a înțelege individul și posibilele dificultăți cu care se confruntă și din perspectiva sarcinilor de dezvoltare specifice etapei în care se află; abilitatea de a gândi un design de cercetare centrat pe înțelegerea unor diferențe de vârstă. Disciplina este fundamentală pentru profesia de psiholog/ consilier școlar

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Examen scris	50%
	Realizarea a două lucrări pentru demonstrarea capacității de a aplica teoriile și conceptele la situații concrete.	Lucrări realizate la seminar	30%
10.5 Seminar/laborator	Demonstrarea înțelegerii cunoștințelor acumulate și a capacității de transfer a acestora.	Examen scris	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Prezența seminarului în proporție de 75%. Prezența la examenul scris.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data completării:

... 9.03.2025

Semnătura titularului de seminar

Asist. Univ. Dr. Ionuț-Sergiu Mone

Semnătura titularului de curs

Drd. Casiana Ekart

Lector univ. dr. Georgiana Susa-Erdogan

Drd. Lidia-Elena Grigoriu

.....

Drd. Cosmina

Dumitrașc

Drd. Mihai Miheș

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

